4456

Hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns), 10 feb. 1956

Referte uw telegram 756 en mijn 1177 en 1182.

Bij uitstedigheid van secretaris-generaal overhandigde Hagenaar heden aan Pamuntjak, chef Directie Europa, nota van de volgende inhoud:

[Volgt begin van de nota, bevattende uitvoerige weerlegging van de belangrijkste door de Indonesische regering in haar nota gebezigde argumenten tégen de toelating van Van Empel als advocaat van Jungschläger e.a.].

In de tweede alinea van blz. 2 van de nota van het ministerie van Buitenlandse zaken verklaart de Indonesische regering dat Indonesische staatsburgers in Nieuw-Guinea zijn berecht en gestraft zonder bijstand van een raadsman te hebben genoten. Het is de Nederlandse regering niet bekend op welke rechtszaak deze opmerking betrekking heeft doch zij kan de Indonesische regering reeds dadelijk verzekeren dat in Nederlands Nieuw-Guinea bij de berechting van hen die zich schuldig hebben gemaakt aan strafbare feiten steeds de gelegenheid wordt gegeven van de diensten van een verdediger gebruik te maken. Indien de betrokkene van een dergelijk aanbod geen gebruik wenst te maken dragen de justitiële autoriteiten die met de berechting zijn belast daarvoor geen verantwoordelijkheid. Met betrekking tot Indonesische verdachten is de Nederlandse regering nog aanzienlijk verder gegaan door het - desgewenst - optreden van Indonesische verdedigers toe te staan.

De Nederlandse regering veroorlooft zich in dit verband de Indonesische regering eraan te herinneren dat in het geval van de berechting in hoger beroep van de zg. Fak-Fakinfiltranten de Nederlandse regering zich desgevraagd bereid heeft verklaard 2 Indonesische advocaten en een typist toe te laten tot Nederlands-Nieuw-Guinea voor het voeren van de verdediging. De Indonesiche regering heeft tenslotte van deze geboden gelegenheid geen gebruik willen maken toen een in een later stadium gedane eis tot verlening van diplomatieke immuniteit boven de gegeven garanties voor veiligheid en terugkeer voor deze advocaten werd afgewezen. Van recente datum is het aanbod van de Nederlandse regering vervat in de aide-mémoire van het Hoge Commissariaat dd. 5 januari 1956 welke op 6 januari bij de minister-president van de Republiek Indonesië werd achtergelaten om een Indonesische advocaat toe te laten voor het voeren van de verdediging der binnenkort in hoger beroep te berechten zg. Etnabaai-infiltranten. Tot heden mocht de Nederlandse regering geen reactie op dit aanbod van de zijde der Indonesische regering ontvangen.

De Nederlandse regering acht zich tenvolle gerechtvaardigd ten aanzien van de verdediging van de Nederlandse verdachten Jungschläger en Schmidt een reciproque behandeling van de zijde der Indonesische regering te verwachten.

De Nederlandse regering wil deze gelegenheid niet ongebruikt laten om de Indonesische regering ervan op de hoogte te stellen dat mevrouw Bouman zich op 7 februari 1956 schriftelijk heeft gewend tot de Mahkamah Agung teneinde dit hoogste rechtscollege van de Republiek Indonesië te verzoeken de in strijd met de Indonesische wettelijke bepalingen geachte weigering der rechters Maengkom en Rochjani om mr. Van Empel toe te laten als verdediger van de heren Jungschläger en Schmidt te herroepen. De Nederlandse regering vertrouwt dat de Mahkamah Agung dit verzoek zal inwilligen welk vertrouwen is gebaseerd op grond van het feit dat uit de mededeling dd. 14 december 1955 van de woordvoerder van de Indonesische delegatie waarvan hierboven reeds werd melding gemaakt en uit een verklaring van de minister-president mr. Burhannudin Harahap tegenover de hoge commissaris van het koninkrijk der Nederlanden dd. 6 januari 1956 is gebleken dat dit hoogste Indonesische rechtscollege eerder liet weten dat het geen bezwaar heeft tegen het

Kenmerk: Van Bylandt 1211.
©BuZa, archief BZ, ingekomen codetel. Djakarta 1956
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/19931

optreden van mr. Van Empel als verdediger in de zaken Jungschläger en Schmidt. Zou de Mahkamah Agung zijn eerder ingenomen standpunt in ongunstige zin wijzigen c.q. het nemen van een beslissing zo lang uitstellen dat het voor mr. Van Empel practisch gesproken onmogelijk zou worden de verdediging op zich te nemen dan zou met recht kunnen worden gesproken van een deni de justice. - - -'

Ondanks aanbod om eventuele toelichting te geven gaf Pamuntjak er de voorkeur aan de nota achteraf te lezen en te bestuderen en zegde desgevraagd toe deze spoedigst aan de minister-president te doen toekomen.